

TRANSPORDIAMET

MTÜ Kagu Ühistranspordikeskus
info@ytk.ee

Teie 25.08.2026 nr 4-4/7-1

Meie 09.09.2026 nr 4-9/26/768-2

Sõiduõiguse kontrolli tõhustamisest Põlva- ja Võrumaa maakonnaliinidel

Lp Sander Saar

Täname Kagu ÜTK-d pöördumise ja probleemi põhjaliku kirjeldamise eest. Mõistame Teie muret seoses tasuta või soodustatud sõiduõigusega isikutele väljastatud ühiskaartide võimaliku väärkasutamisega ning nõustume, et selline tegevus võib mõjutada nii piletitulu laekumist kui ka reisijate statistika usaldusväärsust.

Transpordiamet on valmis oma võimaluste piires läbi viima üksikuid sihitud kontrollitegevusi riskantsemaks hinnatud liinidel, aegadel ja lõikudel. Selliste kontrollide eesmärk oleks saada täpsem ülevaade probleemi tegelikust ulatusest ja mõjust. Kogutud teave võimaldaks hinnata, kas tegemist on sellise mahuga probleemiga, mis võiks tulevikus põhjendada täiendavate kontrollimeetmete või kontrolliressursi rahastamise vajadust. Täpsema info edastamise osas on meie järelevalvespetsialist Kaido Saks teiega juba ühenduses olnud.

Transpordiameti praegune järelevalveressurss ei võimalda korraldada Põlva- ja Võrumaa maakonnaliinidel püsivat või regulaarset laiaulatuslikku sõiduõiguse kontrolli. Transpordiameti varasemad analüüsid on näidanud, et ulatusliku piletikontrolli ressursikulu on suhteliselt suur võrreldes eeldatud tulemusega (trahviraha ja suurenenud piletitulu) ning selle tulemuslikkus sõltub oluliselt kontrollide sihistamisest ja liiniveol kujunenud olukorrast sõiduõiguse(soodustuste) väärkasutamisel. Hetkel paiknevad Transpordiameti järelevalvespetsilistidest üks Tartus, üks Pärnus ja neli Tallinnas. Lisaks ei ole laiapõhjaline piletikontroll transpordiameti veondus järelevalve osakonna ohuproгноosi kohaselt prioriteetne tegevus.

Transpordiameti üldisem seisukoht ulatuslike piletikontrollide osas ei ole muutunud. Me leiame, et esmane meede piletite ostmise ja sõidusoodustuste korrektse kasutamise tagamisel peaks toimuma kehtivate avalike teenistuste lepingute jõustamise teel. Ehk vedajalt tuleb nõuda seda, mis lepinguga on neile kohustuseks pandud. Enamus avaliku teenindamise lepingutes on määratud, et sisenemine peab toimuma esiuksusest ja vedajatele pandud kohustus, et bussijuhid veenduvad sõitja sõiduõiguse olemasolus ning selle puudumisel müüvad talle pileti. Kagu ÜTK ja

AS GoBus vahel sõlmitud Põlva- ja Võrumaa avaliku teenindamise leping (ATL) nr 4-5/14 näeb samuti neid kohustusi ette p 6.4; 6.7 ja 3.7.8. Seega on ühe ukse, ehk bussi esiukse kaudu sisenemisega liinidel sõiduõiguse esmane kontroll lepingu järgi seotud bussijuhi tavapärase teenindustegevusega. Leping näeb ette ka rikkumiste fikseerimise ja sanktsioonimehhanismi. Piletimüügi seonduvate kohustuste rikkumine on ATL järgi oluline lepingurikkumine ning Tellijal on võimalik rakendada Vedaja suhtes leppetrahvi või toetuse vähendamist. Seetõttu peab Transpordiamet otstarbekaks, et sõiduõiguse väärkasutuse vähendamisel kasutatakse koos riikliku järelvalvega aktiivselt ka ATL-ist tulenevaid Tellija võimalusi, sealhulgas piletimüügiandmete analüüsi, bussijuhtide juhendamist ja koolitamist, sihitud lepingulisi kontrolle ning tuvastatud rikkumiste korral ATL-i sanktsioonimehhanismi.

Mitmest uksest sisenemisega liinidel selline lähenemine muidugi ei aita. Kuid enne ressursi mahuka laus kontrolli sisseseadmist peaks kindlasti kaaluma teistsuguseid tehnilisi, lepingulisi või korralduslikke kontrollimeetmeid. Milleks võib olla ka kõikidel liinidel esiuksest sisenemise korra kehtestamine.

Palun järelvalvespetsialist Kaido Saksaga kokku leppida, mis info on vajalik Transpordiametile riskipõhiste sihistatud kontrollide kavandamiseks. Kontrollide kavandamisel ja läbiviimisel peame otstarbekaks lähtuda eelkõige Kagu ÜTK ja Vedaja käsutuses olevast piletimüügi- ja reisijate statistikast ning praktilisest teabest isikustatud sõiduõiguse ning sõidusoodustuste suurema väärkasutusriskiga liinide kohta. Planeerime sellesse sügisesse nende andmete põhjal kontrollid, et saada täpsem ülevaade probleemi tegelikust ulatusest. Kontrollide toimumise aega ei saa täpsemalt määratleda, sest hetkeseisuga ei võimalda meie piletikontrolli aparaatide partneri Ridango tarkvaralised probleemid kontrolle teostada.

Lugupidamisega

Karl Tiitson

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Karl Tiitson

juhataja

veonduse järelvalve osakond

Karl Tiitson

55505364, Karl.Tiitson@transpordiamet.ee